

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési penzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

MURASZOMBATI MÁRK.

Kéziratok, levelek stb. elői szerkesztésig közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többzori hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyiltér petitsora 25 kr.

Allami tűzbiztosítás.

Nem szeretjük, ha az állam mindenre ráteszi kezét, mindenbe avatkozik és a polgárság fölött olyan gyámokodás gyakorol, mint árva fölött közgyám.

Olyan államokban, ahol ez történik, kiértják a nép kebeléből az önállóság érzetét, mely pedig a nemzeti haladásnak alapját képezi.

De vannak a népek életében oly társadalmi és közzgazdasági mozzanatok, melyek az állami segítyt, az állami kezelést, szóval az állami hozzájárulást nélkülözhetlenné teszik.

Azt a kérdést, vajon célszerű volt-e a vasutat, a postát, a távírdát államosítani, a mindennapi élet elég világosan fejti meg.

Van azonban a modern állam és társadalmi életben ezeken kívül is több oly ügy, melyet a közérdek szempontjából ki kellene emelni a magánvállalkozás szférájából és egyenesen állami kezelés alá tenni. Ilyen a tűzbiztosítás ügye Magyarországon.

A tűzbiztosítás nemcsak társadalmi, hanem gazdasági szempontból is ma már első rendű kérdés.

Köztudomásu, hogy nálunk mily pusztításokat visz véghez a tűz romboló eleme és mily féltelmetes madár minálunk a vörös kakas, mely gyakran

földönfutóvá teszi egész vidék lakosságát.

Hogy a mult sajnós tapasztalatairól ne is szóljunk, csak a legközelebbi hetek krónikájára hivatkozunk annak bizonyítására, hogy mennyire szükségünk volna egy erős kézre, mely a tűz pusztításaival szemben a lakosság védelmét nyomatékosan eszközölhetné.

A tüzeseteknek majdnem fele része gyújtogatásból ered. A bosznak e kegyetlen kiesapongásait a büntető kodex paragrafusai alig lehet fékezni. Itt még ennél is hathatósabb eszközökről kell gondoskodnunk és ennél fogva legcélszerűebbek ajánlkoznak e tekintetben a tűzbiztosítás államosítása, vagyis más szóval a kényszerbiztosítás behozatala, mely esetben megszűnnék a boszu bűnös közreműködése.

Ha az, ki polgártársát boszúból érzékenyen megkárosítani akarja, tudná, hogy a tűzkárokat az állam megtéríti és hogy veszteség helyett egyedül értékcseseréről lehet szó, akkor bizonyára nem volnának olyan süriük a gyújtogatás esetei és az országban lépten-nyomon nem találkoznánk tűzkárkoldusok zereivel.

De vannak az állami kötelező tűzbiztosításnak számos más előnye is.

Ma, hogy a tűzbiztosítás magánvállalkozók kezében van, találunk tíz-

ezer lakossal bíró községet is, ahol mindössze csak egy pár épület van biztosítva.

És e szomorú jelenségnek főleg az az oka, hogy a biztosító intézetek ügynökei a magyar népben nem képesek bizalmat gerjeszteni és különböző üzleti fogásaikkal inkább elrettentik, semmint megnyernék az eszmének.

Ha az állam kezébe venné a tűzbiztosítás ügyét, akkor nyomban megszűnnék az az aggodalom, hogy itt pusztán csak nyereszkedési vágy dominál, és a biztosítási díj alacsonyabb kiszabása által is meggyőződhetnék az intézkedés áldásos voltáról.

De államosítani kellene a tűzbiztosítást már csak azért is, mert állami kezelés mellett a községetek el lehetne látni a legjobb oltszerekkel, ami az értékek tömeges elpusztulásának hírtelen gátat emelne.

Most azt tapasztaljuk, hogy a községek oltszerei silányak és bár nagy költséggel járt azok beszerzése, az olts követelményeinek nem felelnek meg.

Lelkiismeretlen üzerek küldöttéi lelik el a községetek, akik nem áruik jóságával, hanem nyegle nyelveléssel győzik le a jobbnak konkurencziáját. Az állam mindennek véget vetne. Addig is, míg maga gyáraiban a szükséges oltszereket előállítani képes volna, első

TARCSA

A csökmői sárkány.

Biz ez már régi história.

Vagy négyszáz évvel ezelőtt történt, hogy nyáron, aratás idején sárkány esapott le a csökmői földre.

Szörnyen csunya egy fenevad volt. Akkora szemei voltak, mint egy jökora veder, — akkora körmei, hogy iszony volt nézni. És hatalmas tűz-ozslópában futta magából a lángot.

Ahogy lesapott, egyszerre bekapott három embert.

Nosza nagy lett erre a rémület az aratók között. Menekült aki tudott és nem akadt ember Csökmőn, aki ki mert volna meenni a házból.

Az előjárók végre is belátták, hogy valamit kell tenniök, hogy elkergessék a sárkányt, különben az a fenevad felgyújtja a helységet. A gabonát ugyis lepörzsölte már. Aztán megtérhetetlen állapot az is, hogy az emberek ne mehessenek ki a hazukból, épen olyan időben, mikor legtöbb a munka.

Összeülték hát a falu vénei és elkezdtek tanácskozni, hogy mittevéök legyenek?

— Ragadjunk fegyvert! indítványozta Tupa uram, — ki kaszát, ki kapát fogjon a kezébe! Aztán menjünk neki a sárkánynak!

— Botor beszéd! — szölt erre a bíró. — Semmire se mennék a szörnyeteggel szemben.

Hanem az történetek, hogy sokan elpusztulának közülnök.

— Hát küldjünk deputációt a királyhoz, — mondotta Szűcs Péter uram, — kérjük meg, hogy küldjön segítségünkre ezer páncélos vitézt. Ezer páncélos vitéz majd csak megbirkózik a sárkánnyal.

Megint csak fejtét rázta a bíró.

— Nem volna rossz, — szölt, — de mire a vitézek, nyoma sincs a falunknak. Mást, mást kell itt tenni.

— De mit?

Felállott erre Gábor Mihály gazda és azt tanácsolta:

— Hivassuk ide az öreg Mártont, ha ő nem tud segíteni rajtunk, hát senki!

— Az ám ni! Hogy az öreg Márton bácsira még nem gondoltunk! Elő kell hívatni az öregot.

Az öreg Márton nagyon böles ember hírében állott, aki mindennek tudta az orvoságot, minden bajon képes volt segíteni. A betegét hacsak a kezével érintette, rögtön felgyógyult.

Elhívták tehát az öreg Martont.

— Hallom, hogy valami baj van! — szölt a böles aggastyán mikor belépett a tanácskozók közé.

— Baj bizony, Márton bácsi!

— A sárkány, ugy-e?

— Az, az, azt a sárkányt szeretnök mi elűzni.

Márton bácsi leült, tenyere hajtotta ősz fejét és pár percnyit gondolkodás után így szölt:

— Egyszer módja, könnyű módja van annak!

— Könnyű módja? beszéljen hát, beszéljen!

— Egy férfi egy asszony elűzheti a sárkányt, — szölt Márton bácsi. — Egy férfi, egy asszony menjen ki a sárkányhoz. Haromszor mondja a férfi: „Az isten nevében parancsolom, menj el!” Haromszor mondja az asszony: „Az isten nevében parancsolom, menj el!” Bátorra meglehetik, nem lesz büntetésük és a sárkány is el fog menni innen!

— Csak ennyi? hiszen ez nem nehéz! — kiáltott föl a bíró.

— Csak ennyi! — felelt az öreg Márton. — De olyan férfi kell hozzá, aki még sohasem esalta meg a feleségét, meg egy olyan asszony, aki soha sem esalta meg az urát. Mert anélkülük csak egy csökkal is vétett a hitvesi hűség ellen, halálnak halálával pusztul el!

Rögtön kidobálták Csökmőn, hogy az öreg Márton mit mondott.

— Aki vállalkozik a nagy muukára, jelentkezzék a község hazán. Husz arany lesz a férfi jutalma, Husz arany az asszonyé is.

De bizony hiába volt minden felhívás.

— Mert se olyan férfi nem akadt Csökmőn, aki a feleségét meg nem esalta.

Se olyan asszony, aki még meg nem esalta az urát...

Hogy történt, mint történt, hogy a sárkány mégis elkorodott Csökmőről anélkül, hogy a községet elpusztította volna; nem tudom.

Csak annyit tudok, hogy még manapság is jaj annak, aki csökmői embertől meg meri kérdezni: „Hát hogy is kergettek el kendeit azt a sárkányt?”

BHARK.

rangu gyárosainkkal, a Geittner és Rausch és Walser Ferenc czégekkel léphetne összeköttetésbe és gondoskodhatné a magyar nép teljes tűzbiztonságáról, ami a jelen viszonyok között nagy áldás volna Magyarországra.

Szerény válasz

a „Muraszombat és Vidéke” 29-ik számában megjelent tárczazikkre.

A „Klagenfurti prot. lap”-ból fordítottó C. R. urat mi római katolikusok szerény kath. türelmességgel arra kérjük, hogy „a megújult világosság hitelvei” számára, azaz az Ágostában 1555. évben létesült békekötésben először nyilvánosan elismert evangélikus ágostai hitfelekezet tanai számára új evangélikus ágostai közönyről — szaklapról — gondoskodni sziveskedjék. „A megújult világosság hitelvei” — mondja a tárczazikk — új életfölszender alapjául szolgáltak, melynek folytán a szellem újájszületése utat tör magának a gyakorlati életbeni áldott tevékenységre.”

Nálunk katolikusoknál a legrégebb és legutóbb világosság Krisztus — ki mindig ugyanaz. „Igaz világosság vala ez, mely megvilágított minden e világra jövő embert.” (János evang. I. r., 9 vers.)

Ezen világosság vagyis Krisztus áldozó tudománya fenntartására és terjesztésére van az egyház alapítva. Mi római katolikusok, másép püspökök csak megmaradunk azon értelmezés mellett, mely oly régi mint anyaszentegyházunk, hogy szent Pál apostol szavai: „hogy aki nem dolgozik, ne is egyez” (a Thesszaloniaiakkhoz írt II. lev. 3. feje. 20. vers) nem rantják le a kolduló barátok katolikus intézményét, és hogy a három evangéliumi tanács, tehát az önkényt választott szegénység is, akár egyénileg akár társas körre vagyis szerzetes alakulva gyakoroljuk azt, az erkölcsi tőkely magasabb fokára helyezi az embert.

Igy magyarazsa egyházunk Krisztus szavait Máténál 19. rész 21. versében: „Mondá neki (az ifjúnak, ki ifjúságától mind megtartotta a parancsolatokat.) Jézus:

„Ha tőleket akarasz lenni, akkor menj, add el a mid vagyon, és oszd a szegényeknek, és kincsed leszen mennyben, azután jöjj és kövess engem.” Mi katolikusok mind ezen, mind a szent Pál írta, szentírasi hely magyarázatánál az anyaszentegyház csalhatlan tekintélyére támaszkodunk, mint a jó kis gyermek edes anyja ölere; de a Klagenfurti prot. lap pártolói csak egyéni — emberi — tevédket nézetőknek adnak kifejezést, mert a protestáns hitfelekezet minden egyes tagja teljes jogosulttsággal bir saját egyén sugalmaztatása szerint a szentírást majd így, majd úgy fejtgetni. Ezen két különböző elvet nem szabad szem elől tévesztünk.

Ámde „Muraszombat és Vidéke” a katolikusoknak sem szaklapja; azért legyen szabad még egy tapasztalati megjegyzést közölkézetnom. Muraszombat és vidéke katolikus lakosságát rendszeren évenként 2 kolduló barát: egy poszonyi irtalmas és egy varazsdi vagy esaktornyai ferenczrendi barát szokta meglátogatni. Az irtalmas alkalmatlanokd úgyan az evangélikus községi bíró vagy jegyző uraknál is, (közbe legyen mondva, az ideit kolduló díszekedett az ezek szerzői tapasztalt művelt szívelyes modorral,) hogy fölvegye az államilag engedélyezett, megállapított s nyugtázott 20—50 krajczárny, egész 1—2 frinyi összeget közsegenként, de ennek fejében sem ő, sem szerzettársai nem veszik alkalmatlanokdnak, ha evangélikus vallásu vagy bármínő vallásu beteg ember poszonyi kórházukat felkeresi és ingyen (sem a megye, sem a család terhére) gyógykezelési magát. — A ferenczrendi barát ellenben csak a katolikus házakat és pedig a vagyonlagn és vallási érzületleg jobb módúakat keresi föl, hogy összekötődálja klastroma számára némi részben az élelmi szereket. Ha ez a világi szerzettárs (fráter vagyis nem misésszp.) hazatér, bizony dolgoznia kell, hogy élhessek. A nagyérdemű

ferenczrendi lelkiaitok mint buzgó, fáradhatlan lelkiszerzők ismeretek, kik mint önfeláldozó munkatársai a világi papságnak színtelen köziszelet- és szerzetnek örvendenek. Muraszombat és vidéke szállóitjeit, kik a katolikusok szemében ily dicső szerzetesi pályát választottak, az Isten sokáig étesse!

A tárczazikk többi sallangjait visszahajdják, ahonnan előkerültek, a mesék országába; ott jó szolgálatot tehetnek a dajkák oktatására; de Muraszombat és vidéke kath. lakossága minden birkatörelme mellett nem kér többet belőlök a helyi lapban.

Többek nevében
EGY KATH. PLÉBÁNOS.

A lutri kérdése.

Naponta új eszmék nyomatékkal előtérbe, akcent, mint a hogy azokat a kor háttérbe köveletli; az eszmék keresztülvitelénél azonban számolni kell a tényezőkkel, hogy azok nemcsak inkább károsan hatnak a közönségre való tekinteten, mintsem a minden ajtasnál remélt javítókat eredményezhetnek.

Tagadhatlan, miszerint a kis lottó egy oly valami, aminek a tulajdonképen nevét nem szabad kimondanunk, mert ezen intézmény, mely családok boldogságát dítja fel, mely az ökörkölésöt megemlékezi, mely szantalanokat már mindenkitől — vagyunktól és becsületétől — megfosztott, sajnos — törvény által van szentesítve!

Szentesítve! Igazán nevéseges, hogy még a kis lottó atkos létezésére is a magasztos és lelkethatathó szót: „szentesítve” kell használnunk.

De im, közel az idő, amidőn sarba lesz tiporható azon rendszer, mely csak atkos szült, mely a köznépek megrontására igyekszik és mely szegényfoltja az egész országnak — de mely kulturális államokban már nagyon régen nem létezik, vagy jobban mondva, soha sem létezett!

Ostobaságszülte ítelet sok minden badarásgot elkövetett már, sőt (országunk-eg-tes Szeged-én) embelet is esett ennek áldozatú nem egyszer; ostobaság szülte a kis lottót is!

József császár ezt mondta: „a kis lottóál nagyobb ostobaság csak az, ha az ember általában egyszer sem kiserli meg szerencsét, aki pedig gyakrabban rákja a lutrit, az megérett az örültek háza számára.” Ha József császár tovább uralkodott volna, ma mi csak nevetjük ösletnek korlatolt észarast, holott most csak sajnálkozni tudunk azon, hogy még mindig akadnak gyengélemeljű emberek, kik a lottóra horják összes megtakarított fillereiket — és — — csodákra hisznek!

Am, hála az Égnek — fogynak a lutrizók; a kincstár minden évben kevesebbet vesz be e czimben; józanodik a nép és örvadok a könnyelmű pazarlástól és maga a kormány általa cleveland, miszerint, tekintetbe véve nem egyedül a legutóbbi Farkas lottó-hős esetét, hanem a kis lutri által sugalmazott cselekedetek által okozott erkölcsi hanyatlást is, elhatározta a kis lottókat beszűkítést és helyőbe „valamint másnak” bevezetését.

A napi- és pénzügyi lapok örülnek, nagyon örülnek ennek — és mit is, voltik, azt hiszik, minden józan gondolkodó halat ad az égnek, hogy legalább már az akarat mutatkozik: javítani a borzasztó állapotot. Az akarat maga is győzelem! kivált, ha az akarat komoly és nem fog mint badarabnáál badarabb dolgot teremni.

Felünk azonban, és nyíltan kimondjuk felelőnk okát, hogy még rosszabb lesz mit volt eddig, ha a kis lottó helyett a Nemzetországban is bevezetik ugynevezett osztály-sorsjegyeket. Javadjak el nálunk, mert ez a szegények koldussá, a közeposztályt csak szegényre és közebb pedig ezt is koldussá fogja tenni.

Eldig a szegény ember 10—20 krt lett a lutri; megkaplta a rendkívüli kiadását, mert reménykedett, hogy majd kap par 100 frtot; ezután ha játszan akar, elalagosítja vagy eladja majd keserűm összekapartott holmiját, hogy egy ily osztály-sorsjegyre jutasson — mert ő nyírta akar, hisz mindegyik második sorsjegyet nyerte kelt! arról azonban megfeledkezik, hogy nem lesz ő, vagyis nem ökvetlen ő lesz azon szerencses, a kit a másodiknak, azaz a nyerőnek lehetne nevezni.

Nagy garral támogatják a bankarok az osztály-sorsjegy eszméjét, mert majd lehet, ugy mint Nemzetországban — gsetlenül velük; az osztály-sorsjegyek meg azonfelül megmozdítják az efele kiadásokat, a rendkívüli hasznot hozó igérvényűzetet is értékesíteni fogják, a hol ismét csak a bankár és pénzűrelt fog a nyermi-vagyó közönség révén meggazdagodhatni — miszen történik azzal, hogy ennek level csakis a közep- és szegényebb osztály icsza meg, az egész szegénynek pedig éppen-séggel sohasem fog módjában lenni, a szerencsét csak legutóvalabból is felkeresni.

Különbön lássuk csak, mit ír a „Magyar Mercúr” e havi 248-ik számában. A cakk így hangzik:

A kis lutri eltörlése.

Az utóbbi időben több oldalról merült fel a hír, hogy a kis lutri eltörlés és helyőbe az ugynevezett osztály-sorsjateköt lepletik életbe. Mindannyiszor megcafofoltak a híreket, utalva arra, hogy Ausztria, melynek a kis lutri több mint 8 millió frt jövedelmet hoz, nem mondhat le a bevételi forrásról, Magyarország pedig egyoldalulag nem intézkedhetik lényeges károsodása nélkül ez ügyben.

Most azonban a czafolatok daczára pozitív alakban újra közlik, hogy a pénzügyminiszteriumban tanulmányozzák a kérdést és hogy közelebb e tárgyban enugetet is fognak tartani. Eöböl azt kell következtetni, hogy a lehető egyöntelt eljárásra vonatkozólag Ausztriával már létre jön a megégyezés vagy, hogy a magyar kormány, túl tevé magát eddigi aggodalmán, maga kiserli meg a lutri kiküszöbölését.

Akármit van is, megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy kormányfelelünk végre komolyan hozzalatnak a budget egy oly tetelemnek ele teséséhez, a melynek nálunk annyig is csekély jövedelmősege szemlétke arányban nem állott ahhoz a nagy erkölcsi kárhoz, a melyet főleg az alsó neposztályokban okozott. Pedig nálunk aránylag meg nem is volt oly erős a jatekűh. Hiszen 1868—1877-ki atlagban a lutribetetek nem haladtak meg a 31/2 milliót, az 1878—1887-ki atlag pedig nem mutat többet évenként 3.14 millió frtnál, holott Ausztriában az 1879—1884-ki atlagban évenként 21 millió forintnál többet áldozott a lakosság a jatek ördögének.

De ezen aránylag kedvezőbb viszonyok daczára tény, hogy a lutri betetei kis összegnél, huzásainak sürű-gymasztanjanal és a chancecek csekélyesenleg fogva veszedelmes jószag főleg a „kis emberre” nevez, a kit a jatek havel nagyon könnyen elvon rendes foglakozásától és csökkenti munká és keresetképeséget.

Mi jöjün azonban a kis lutri helyőbe? Mert habár nem nagy összeg az, a mit jövedelemként nálunk az államnak hajt, megsem mondhatunk le minden kárpótlás nélkül a több mint másfél millióról.

Ugy látszik, a mervadó helyek az osztály-sorsjateköt szantak helyettesítőnek. Ennek a klaszszikus hazajó Poroszország, ahol évenként két ilyen sorsjateköt rendez az állam, a melynél a nyertési chancek ott igazságosabbak, a betetek nagyobbak s így az erkölctelen romboló hatás jótörman nagyon csekély. Hivatatosan konstatalva van, hogy Poroszországban az osztály-sorsjatekban résztvevők tulajdon része a jobbmódúak köréből kerül ki. E mellett az a körülmény, hogy csak kétszer évenként és nem mint a lutri nálunk tenként kétszer van huzás, lehetetlenő teszi a jatszók folytonos izgalmat. A betetek egysége, mert a sorsjegyeknek fixitak van és ez korlatot vet a jatekészenvedélynek. Vegre az állam inkább közvetít, mert megelégszik a betetek bizonyos százalékkal és a befolygilletkekkel, míg a befolyó összegek tulajnyom részét nyertemények alakjában a jatszókna visszadja akcent, hogy minden második sorsjegyre ökvetlenül esik nyertemény legalább a beletősség erejéig.

Az osztály-sorsjatekna ez a rendszer tehát mindenestre előnyő meg az állam szempontjából is, mivel nem lesz nehéző dolog abból helyőhozni a kis lutri eltörlése révén szenvedett veszteséget. Sőt azt hisszük, hogy helyes közlebs mellett még jövedelmősebbé is válhatik a lutriál.

A mi nézetünk ellenkezik ezen feltételekkel; legközelebbi számunkban visszatérünk a lottó-kérdésre.

Hírek és különfélek.

— Jelen számunk technikai akadályok következtében kellő időre nem készülhetvén el, e késésünk miatt t. előfizetőink szives elnézését kérjük.

— **Kettős ünnepe lesz a magyarnak!** Augustus 18-án ünnepeljük uralkodó felséges királyunk születése napját. Európa fejedelmeké püfnykpe ő, a legalkotmányosabb, a legemesebb szívű államfő, a kit népeinek kiolthatatlan szeretete kiser lépten nyomon. — Augustus 20-án St.-István első apostoli királyunk emléktünapet áll a hálás magyar. Ő volt az, a ki megvetette az ezredéves magyar biradalomnak alapkövét. Láttuk a tatárpusztítást, nyögtünk a török járom alatt és „... él magyar, áll Buda meg.” Itt a határszélen idegen elemektől, népektől körülveve tázák ki e két ünnepen nemzeti lobogókat; ez hirdesse, hogy lelkünk föl az egekbe tör főházsá a nepek Urához!

Adjon névöt, boldogságot e megvált, sokat szenvedett magyar hazának és boldog népe közt igen boldogan eljen soka a legszeretettebb király!

— **A muraszombati önkéntes tüzoltó-egylet** által folyó 1890. évi augusztus hó 3-án tartott táncmulatság alkalmával az összes bevétel volt 256 ft 41 kr., kiadás pedig 66 ft 66 kr. s így tiszta bevételként maradt 189 ft 75 kr. Ebből a toronyóra javára adottak 64 ft 11 kr., a tüzoltó-egyletnek pedig maradt 125 ft 64 kr. Ez alkalmalmal felülírtak: Némét, gróf Sapáry Géza ur 20 forintot, stúrhiázai tüzoltók 4 frót, Hauber József és Arvai eskád 3—3 ft, Török Ernő, Püntér Géza, dr. Csapóti Zoltán, Szabán Ivan egyenként 2 frt és dr. Vajda N. 2 frt 50 kr. Sary József 1 frt 9 kr., Tóth József, Horváth Bal. Tóth Miklós, Vogler József, Lamm Ló, Ritz Johanna, Göllesz József, Oláh Ilés, Horváth György, Kovacs Károly, Kádóki Mihály, Fingerhut János és Siftár Ivan 1—1 ft, Armuth Lipót, Csizler Antal, Boles Bela, Fásching Győző, Székely Kálmán, Mayerhofer Ede, Fránkó János, Fásching János, Seruga Frigyes, Puhán József, Krausz Miksa, M-tzker Matyas, Hirschl Herman, Róza István, Füzis Miklós, Satory Ferencz, Vrataries Ivan, Hf. Mo-t Rezs-ó, Caplovics Ferencz, Mezei Jakab, Sirkovics Dénes, Schönheitt Lipót, Maradics István, dr. Ivanóczy Ferencz, dr. Bohus János, Postl János, Liszek Bela, Szabán Ferencz, Kútes István, Csoraa Jenő, Hodo-csek Mihály, Czipóth János és Benkovics János 50—50 kr., Kolossa Ferencz 40 kr., Arvai Béla, Sommer Mór, Kreitzinger Ede és Szalay János egyenként 30 kr., Meixner Matyasné, Györfly Béla és Völcz Györgyné 25—25 kr., Neman Ziga, Spitzer Ziga, Fehér Bela, Sihar Lázár, Hunyady Sándor, Hirschl Béla, Halbrath Henrik, Fich-r Miksa, Salavicz József, Völgyi Ferencz, Schuch Endre és Mír Antal egyenként 20 kr., Kolossa József és Sándor Ziga 15—15 kr., Ruzsits Matyas, Hartmann Bela 10—10 kr. és Bauer János 5 kr. Fogadj a jótékony cél iránti nemcsak partfogásért a n. é. község a muraszombati önk. tüzoltó-egylet nevében a rendező bizottságnak ezáltal nyilvánított legáltalánosabb köszönetét.

— **Utánzásra méltó.** Nagyontiszt. Puhán Antoniusz Szent-Domonkosrendű új adozár, mult pénteken vagyis folyó évi Nagyaszon napján a muraszombati templomban nagyaszon mondott s ennek végzetéül adást osztogatót, mely alatt — a bevett szokás szerint — az ajtóközébe hívektől mintegy 4—5 ft miatynk-garast kapott. — Ezen összegnél a nevezett új adozár — saját nyilatkozata szerint azért, mert ő muraszombati szőlőest és mert Muraszombat haladásához ő is hozzá akar járulni — 2 forintot adott a toronyóra-alap gyarapítására. Midőn a nevezett új adozár után az adott ajándékaért köszönetet mondunk, egyszerűen felhívjuk a n. é. községet, hogy ezen őnz-tlen adakozást mindinkább utánozni méltóztassék.

— **„Aki halad, az el nem marad.”** Muraszombat községnek tanulmányi muli év augusztus havában ugyan Muraszombatban felállítandó új toronyóra javára működésü előadást tartott, melynek a n. é. község partolása követezőben az lett az eredmény, hogy a toronyóra — némi jökeart mellett — már a közel jövőben felállítható lesz. Emlélgya — a fentebbi bevezetésnek megfelelőleg — bátorodik a tanulmány Muraszombat község haladását újabb eszmé által előmozdítani akkor, midőn egy nagyharang beszerzési alapgyarapítás gyarapítása végett ismételen év augusztus 20-ára táncmulatsággal egybekötött táncmulatság előadást rendez. Ne vegye a község-működés a tanulmányi-gyűlésnek ezen ügyét szemnyel-leségnék. — kivált ez idő szerint, midőn minál még nem járultak községünk tekintélyének emeléséhez, mint midőn eskély szellemi tehetőség és jóindulat a haladásnak rendelkezésre bocsátja. Kérve a Nagyerdemű Községnek partolását s a kitűzött cél elérésére szükséges adakozási készséget, az összes tanulmány gyűlés nevesen maradj a Nagyerdemű Községnek alázatos szolgálja. **A rendezésig.**

— **Kérelem.** Lapunk tisztelt olvasói, kik előfizetési díjjal még régebb idő óta hátralekban vannak, nemkülönben azon t. olvasóinkat, kik a harmadik negyredre még nem utítottak és a kikeit a mult hét folyamán a nagy távolság miatt személyesen felkeresni nem bírtunk, tiszteletteljesen felkérjük, miszerint tartozásaikat m.előbb kiegyenlíteni, illetőleg újitani sziveskednének, mert a lap ez év végével változást fog szenvedni, mi miatt az anyagi kérdést addig teljesen rendezni hozni óhajtanék.

A „Muraszombat és vidéke” kiadóhivatala.

— **A sürüházi önk. tüzoltó-egylet** — mint ottani t. tudósítók írja — folyó évi szeptember hó 7-én az egylet felszerelvényeinek

gyarapítására az ottani erdő-igézetben nyári táncmulatságot rendez, 30 illetve 60 kr. belépti díj mellett.

— **A szombathely-egyházmezei rk. tanító-egyesület** folyó évi augusztus havá 28-án délután 9 órakor tartja évi (VII-ik) közgyűlést Szombathelyen, a varmegye hazának nagytermében. Tárjak: 1. Enéki megújító. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyve b-mutatattik és kívánatra felolvastatik. 3. Az elők az egyesület működéséről és állapotáról, ügyének vezetéséről, valamint azok elintézéséről jelentést tesz. 4. Az egyesület pénzállása a központi bizottság által már felülvizsgált évi számadását kívánatra felolvassa. 5. Az egyházmezei tanító segély-alap igazgatóságának jelentése. 6. A központi bizottság által a jövő egyesületi évre kitűzött nevelés-és tanítási tetelek megállapítását s azok vagy elfogadottnak vagy másokkal pótolottnak. 7. A központi bizottság által ajánlott dolgozatok felolvasottnak s a jutalmak odaítéltek. 8. Indítványok. (Az alapszabályok 15 § f) pontja: „A közgyűlés előtt két héttel b-jel-nelt indítványok tárgyalás alá vétetnek s azok felett határozatok hozottnak.”) Figyelműstetnek a t. egyesületi tagok az alapszabályok XII, 24. §-ának d) pontjára. A közgyűlést reggeli 8 órakor szentmise előzi meg.

— **Károly Sándor** dunántúli ág. hiv. ev. pü-pök — mint biztos forrásból értesülünk — lemondott. Sulyos és rendkívül terhes betegség kénszerítelte az egyházfőt e lépésre.

— **Alsó-Lendváról írják:** Az építőfelben lévő esakortanya-szl.-ivani vasút kövecs-hordó vonalának feltűnye szerte hangzik már vidékünkön, napokint kétszer-háromszor is megjelenik s fűszökölve halad egészen a már kész alsó-lendvai állomásig hol terhet lerakva újra visszafelé folytatja útját. Vidékünkön eddig vasút nem volt s az így fűst okádo szőnyegnek neptnk nagy része előtt egészen ismeretlen teremtény, nem esoda tehát, ha alg hangzik fel fűty, a lakosság apraj-nagya kitűdül bűmulására.

— **Az ember hosszabb reggel, mint este.** Erre figyelmeztet egy német orvos, ki reggel és este már többször tett méréseket magán és másokon, s úgy találta, hogy az emberi test magasságában reggel és este közt 4—6 centiméter különbség van. Reggel ugyanis az izmok rugókonyak a esuklók közé ruganyos, míg estére már kifáradt.

— **A kolera** — mint az igen előnyösen ismert Kora nyi tanár ur előre lehetőségesen tartotta — máris nagyob méréket állított, amennyiben a legutóbbi hetekben Franciaországról is érkeztek hírek egyes kolera-esetekről és félünk kell, hogy még nagyobb tért is foglalhat. Azért a nevezett tanár ur ellenőrzésre, a tiszta víz ivása ma még sokkal inkább tanácsolható. Minthogy azonban „baecillus”mentes tiszta vízzel csak vajmi ritkán találkoznak, azon egyszerű okból, mert a községes kutaknál a „cholera baecillus” befészkelése nem tartható teljes biztonsággal távol: Ennek folytán a „Potenczi Szechenyi-forrás” ki-tűnti egészségét vizet, melyet a mult, m. kir. Mi-nisterium is mint gyógyvizet elismert s amelyben semmi esetre sem fordulhat elő a betegségét okozó „cholera baecillus”, már a kut rendkívüli mélységénél fogva is nem elege ajánlatjuk.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Főispán ur ő méltósága Belső Vizező szolgabíró Kézsegről Szombathely-Papp Ferencz újonnan megválasztott szolgabíró-pedig Kézsegre osztotta be. — A dli vasúttársaság a szombathely-kanizsai vonalon a 82 számú őrháznál „Egervár” elnevezésű megálló helyet létesített. — A varmegye közgyűlése az arvaszéki illánók fizetését 100 frtot felmentte. — A vas-megyei gazdasági egyesület a szalokai önkéntes tüzoltó-egyletnek 50 frtot adományozott. — Török J., a németváryi győzserbárok alkalmozva volt segéd, egy 25 éves fiatal ember, e hó 24-én hirtelen elhalt. Szavszelvénye ért. — A sarvati uradalmi ménesben a lovak között a dühkór számos esete fordult elő. — Nagy- és Kis-Patykon önk. tüzoltó-egylet alakult. — A Lapins mellett a bakereszturi malom csakugyan papírgyárra alakították át.

— **A hazából.** A király ő Felsőge Maria Valéria főhercegnő terh-zemetele alkalmából ő fenségséhez segélyért folyamodott budapesti szegények részére magánpénztárából őszáz forintot adományozott. — Margit főhercegnő esküvője alkalmából pedig a magas vőlegény ezer forintot küldetett a fővaras tanácsához, hogy abból a szegényeknek viszonylatokhoz mért segélyt adjon, a többi pedig más érdemes szegények között ossza szet. — Pozsonyban egy igen jó családból származó 18 éves szép leányka, szerelmű bánatában egy egész üvegese chloroformot ivott meg. — A magyar fegyvergyár a napokban újabb mintafegyvereket mutatott be, melyek azonban, mert repede-ze voltak, mint hazaszünetlen rosszak visszatartattak. — A magyar királyi államvasutak győr-féhringi vonalán ugyanbony folyik az acélszinek lerakása, melyek tudvalevőleg a jelenlegi vassí-

neknl sokkal ruganyosabbak és tartósabbak. — Az országos szinészeti kiállítás megnyitásának ünnepe folyó hó 15-én délelőtt 10 órakor folyt le, díszes község részvétele mellett. — Zala-Egyszerű városi óvoda létesítésén buzgólkodnak. — Sümegben felső leányiskola létesítették. — A herendi porcellángyárból Maria Valéria főhercegnő háztartására 1000 darab azzali készlet rendel-tettek.

— **A külföldről.** A „Temesvarer Zeitung” közli, hogy Mehábiában, a Jenesen Guon földjén kutásás közben gazdag petrolumforrást találtak. A forrás megvételét egy bécsi konzorzium tervezi. — Az „Obzor” felelős szerkesztője Pecnek Ferencz a köteles felügyelet elmulasztása miatt a sajtótörvény 25. §. alapján két hónapra fogságra, az „Obzor” szerkesztője pedig 2000 frt kaució elvesztésére ítéltetett. — Aug. 14-én délelőtt körülbelül 100 főből álló műszaki csapat indult el Grácba! Karpenbergbe, hogy közreműködjenek a karpenberg-ádenzi új helyreállításán, melyet a napokban az árvíz nagyon megrongált. — A kolera Spanyolországban még mindig nem akar csökkenni. — A Grácban e hónap végén megnyitandó országos kiállítás idején a gráci sakk-társaság versenyyel egybekötött sakk-kongressz-uszt rendez. — Nápolyból jelentik: A marinielli tengerparton egy földi bedől, körülbelül százan a vízbe estek és kettő belé is fullt, egy megsebe-sült, a többi kimentették.

Közigazdaság.

— **Uj szőlőbetegség.** Szőlős gazdáink bizonyára érdekelni fogja az a tudósítás Franciaországból, hogy ott a szőlőnek újabb betegsége, a szőlőösszök sárgasága (chlorose) az utóbbi években rendkívül terjed s meg nincsenek tisztában azzal, hogy mivel védjük a szőlőket ellene. Tavaly vasgálczecczel tettek többen kísérleteket, de úgy látszik, hogy nem valami nagy sikerrel, mert a francia lapok nem igen ajánlják dr. Guyot azt ajánlja, hogy a beteg szőlők, ha trágyázásra szorulnak, csak híg trágyával trágyáztassanak. Egy liter trágyalélen 2—2½ gr. vasgálczecczel oldassék fel s e folyadék pernetezővel lővel-tessék a szőlő talajába. Emel hatasosabb a natrium nitrat, melyet ugyan ily módon alkalmaznak, de sokkal jobb eredménnyel, mert közvetlenül hat. Joulie és Fox igen egyszerű eljárást ajánlanak, csakhogy eljárásukat nem lehet mindenütt alkalmazni. Azt tapasztalták ugyanis, hogy a vegyületeinél fogva fehéres talajban leggyakrabban lep fel a chlorsav, mert annak tulajdonítják, hogy a talaj fehér színe a nap-sugarakat kevésbé fogja fel, mint a sötétebb talaj Azt ajánlják tehát a szőlős gazdáknak, hogy az ilyen talajokat takarják be szénporral, mely a nap-sugarakat könnyen fogja, s a melegséget, mely a szőlőösszökben való nedvkeresésnek egyik feltétele, a talajban koncentrálja. Könnyű belátni, hogy ezt az eljárást csak sík földön lehet alkalmazni, mert lejtőről az első eső lemosná a port. Ugy látszik azonban, hogy ez a szer sem válik be, legalább Hauffeulle a „Moniteur viticole”-ban egy esetre utal, mely határozottan az ellenkezőt bizonyítja, mint a mit Joulie és Fox állítanak. Bouixban van egy nagy gyár, mely hidraulikus mészben gyárt, a gyár környéke egészen fehér az elszálló és lerakódó mészportól. — A szőlők, melyeket e por borít, szép zöldek, tehát egészségesek voltak, ellenben a pormenteseket a chlorsav lepte el. Ugy látszik, hogy a chemiai befolyásoknak itt nagyobb szerepük van, mint a phisikaiaknak A sárgaságnak különféle okai vannak, s azért nem mindenütt és nem minden éghajlati és talajviszonyok közt lehet ellene sikerrel ugyanazokat a szereket használni, kivéven egyet, mely a legbiztosabb, s ez abból áll, hogy a beteg szőlőket kiviágják, s helyükre egészségeseket ültetnek.

— **Az éretlen és hullott almát** kitűnően lehet felhasználni gelée készítésére. E célból az almát jól megmossuk, 3—4 darabra szétvágjuk, de nem hámozzuk meg, mert éppen a héja leg-szükségesebb jó gelée készítéséhez. A tiszta almát mintegy két óráig puhára főzzük, s aztán 3—4 napig állni hagyjuk. Ez idő multán a masszát tiszta vászon ruhába öntjük s valami nagyobb edény fölé akasztjuk, a nedvet eljutni a massa saját sulya kinyomja, később kezünkkel nyomhatjuk. Az így nyert nedvet lassan sűrűvé főzzük, míg vágható állományúvá nem lesz. Csakrot let-szés szerint tehotjuk hozzá, de fűszer főlöleges,

